Politieonderwijsverslag 2016

Vastgestelde versie juni ’16

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Samenvatting, conclusie en aanbevelingen 4

1. Inleiding 9

2. Terugblik 11

3. Wat ziet de Inspectie? 17

3.1. Kwaliteitszorg in het politieonderwijs: hoge deskundigheid, grote betrokkenheid en ook kwetsbaarheid 17

3.2. Verschillende, soms tegengestelde, opleidingsvragen 20

3.3. De relatie tussen het politieonderwijs en de politie verandert 22

3.4. De scholingsbehoefte verandert 23

3.5. Er worden nieuwe eisen gesteld aan het politieonderwijs 26

Bijlage Lijst van gebruikte begrippen en afkortingen 29

Voorwoord

Voor het dynamische en vaak hectische werk van politiemedewerkers is goed onderwijs een onmisbare voorwaarde. Immers, goed opgeleide politiemedewerkers zijn in staat om hun taken in de politiepraktijk op een goede wijze uit te voeren. Daarom beziet de Inspectie Veiligheid en Justitie (hierna: de Inspectie) het onderwijs bij de politie niet als een op zichzelf staand aspect, maar kijkt de Inspectie ook naar de relatie met de doelstelling: de professionaliteit van de politie.

Gelet op de ontwikkelingen in het toezicht en de recente veranderingen die bij de Politieacademie hebben plaatsgevonden, besloot de Inspectie in 2015 om haar toezicht op de Politieacademie anders in te richten. Zij koos voor stimulerend toezicht en richt dit toezicht op de bijdrage van het politieonderwijs aan een goede taakuitvoering van de politie. Want juist daaraan heeft de burger behoefte. Het vernieuwde toezicht laat de verantwoordelijkheid daar waar deze hoort: de Politieacademie is verantwoordelijk voor de kwaliteit van het onderwijs en de examinering. De Inspectie Veiligheid en Justitie ziet toe op deze taakuitoefening door de Politieacademie te vragen om aan te tonen dat zij voldoet aan vooraf benoemde kwaliteitscriteria. Dit vanuit de verwachting dat deze aanpak zowel het doorvoeren van verbeteringen stimuleert als dat deze vorm van toezicht de politie in haar geheel - en daarmee uiteindelijk de samenleving - meer oplevert.

Met de komst van een nieuw College van Bestuur ontwikkelde de Politieacademie een nieuw kwaliteitszorgsysteem, met als doel om de Politieacademie in zijn totaal (onderwijs, bedrijfsvoering, procedures, etc.) naar een hoger niveau te tillen. Dit systeem en het vernieuwde toezichtkader sluiten op elkaar aan. De veranderingen in het toezicht die de Inspectie heeft doorgevoerd blijken effectief en in dit verslag zijn de eerste resultaten van het nieuwe toezicht reeds zichtbaar.

Met dit Politieonderwijsverslag wil de Inspectie een bijdrage leveren aan die goede taakuitvoering door politiemedewerkers. Medewerkers die in de praktijk vaak onder moeilijke omstandigheden hun werk moeten doen, werk dat de samenleving van hen vraagt.

J.G. Bos
Hoofd van de Inspectie Veiligheid en Justitie

Samenvatting, conclusie en aanbevelingen

Dit Politieonderwijsverslag beschrijft de ontwikkelingen in het politieonderwijs die de Inspectie Veiligheid en Justitie (Inspectie) de afgelopen vier jaar zag. Sinds de Inspectie voor het laatst de balans opmaakte in 'De Staat van het Nederlandse politieonderwijs 2011', voerde zij kwaliteitsonderzoek uit onder tien opleidingen aan de Politieacademie (PA). Hiernaast raakten diverse Inspectierapporten over de taakuitvoering van de politie het thema onderwijs. Het Politieonderwijsverslag is als meta-rapportage geen onderzoek op zich, maar biedt een overzicht van de uitgevoerde onderzoeken, legt de verbanden daartussen en benoemt rode draden. De Inspectie wil hiermee een overstijgend beeld geven van het thema politieonderwijs. Dit betreft een beeld van zowel het onderwijs aan de PA zelf, als de processen en omstandigheden die het politieonderwijs beïnvloeden. De Inspectie beschrijft in dit Politieonderwijsverslag vijf aspecten van het politieonderwijs: de kwaliteitszorg in het politieonderwijs, de opleidingsvragen, de relatie tussen het politieonderwijs en de politie, de scholingsbehoefte en de nieuwe eisen die worden gesteld aan het politieonderwijs.

Kwaliteitszorg in het politieonderwijs

De Inspectie constateerde sinds 2012 geen grote tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijsprogramma. De tekortkomingen die de Inspectie constateerde, concentreerden zich rond de organisatie van het onderwijs. De PA ondernam te weinig om de kwaliteit structureel te borgen: er was aandacht nodig voor de kwaliteitszorg. Het huidige College van Bestuur (CvB) van de PA is op het gebied van kwaliteitszorg een nieuwe weg ingeslagen en moest van ver komen. Het CvB ontwikkelde in 2015 een nieuw kwaliteitszorgsysteem om de kwaliteit van het onderwijs te borgen. De implementatie hiervan kost echter tijd. De Inspectie zag tijdens haar onderzoek in 2016 de eerste tekenen van de implementatie van dit kwaliteitszorgsysteem. Onderdeel van kwaliteitszorg is het systematisch evalueren en aanpassen van het onderwijs. De PA heeft reeds tijdens het totstandkomen van dit Politieonderwijsverslag stappen gezet om de opbrengst van de opleidingen in beeld te brengen en verbeteringen door te voeren. De kwaliteit van de examinering wordt geborgd door de examencommissie. De PA heeft een examencommissie ingesteld. Hoewel deze examencommissie nu nog te weinig slagkracht heeft om de kwaliteit van de examens en examinatoren in de praktijk te kunnen garanderen, ziet de Inspectie dat zij werkenderwijs steeds meer taken op zich neemt.

Opleidingsvragen

De behoeftestellingen, zowel het aantal op te leiden studenten als de inhoud van de opleidingen, van de 26 voormalige korpsen en momenteel de tien eenheden moeten op elkaar worden afgestemd en resulteren in een eenduidige nationale behoeftestelling. De nationale politie (NP) is nog bezig om de nieuwe organisatie op orde te krijgen. Het proces om tot een opleiding te komen, moet verder worden gestroomlijnd. Hiernaast vraagt de actualiteit regelmatig de nodige flexibiliteit van de PA, bijvoorbeeld om op korte termijn gespecialiseerde docenten vrij te maken. Soms is het niet helder waartoe nu precies moet worden opgeleid. De PA is er de afgelopen jaren zelf ook niet in geslaagd om deze vragen verduidelijkt te krijgen.

De Inspectie constateert hiernaast dat de werkelijkheid in het korps kan afwijken van de politieke wensen en afspraken. Medewerkers in specialistische of risicovolle functies hebben niet altijd de

daarbij behorende opleiding doorlopen. De ruimte die de NP van de minister van VenJ heeft gekregen om het niveau van de parate kennis van bevoegdheden op orde te brengen, heeft tot onvoldoende resultaten geleid.

Relatie tussen het politieonderwijs en de politie

Met de Wet tot Wijziging van de Politiewet 2012 wordt de PA per 2017 onderdeel van het politiebestel. Hierdoor komen de medewerkers van de PA in dienst van de NP. Dit betekent dat de relatie tussen het primaire proces (de operatie) en het onderwijs sterker wordt. Dat maakt enerzijds de uitwisseling tussen de politiepraktijk en het docentschap eenvoudiger waardoor de aansluiting van het politieonderwijs op de praktijk kan verbeteren. Anderzijds kan dit ook een spanning teweeg brengen: agenten die worden ingezet voor het onderwijs, kunnen niet worden ingezet in de operatie en vice versa.

Scholingsbehoefte

De scholingsbehoefte zal de komende jaren toenemen als gevolg van zowel de personele reorganisatie als de vergrijzing (en daarmee de verhoogde uitstroom) binnen het korps. Hiernaast wordt de druk om zittende medewerkers bij te scholen, hoger. Vervolgens vereisen de ambities van de NP ook een aanzienlijke scholingsslag. De inzet van scholing vraagt om strategische keuzes en een realistische planning. Immers, het kost ten eerste tijd voor medewerkers om een opleiding te doorlopen. Het zal daarna ook tijd kosten voordat een medewerker de opgedane kennis kan toepassen in de praktijk. Ten tweede moeten er politiemedewerkers in de operatie worden vrijgemaakt als docent. De inzet van meer docenten gaat daardoor ten koste van de capaciteit in de operatie. De toename van de scholingsbehoefte maakt de noodzaak tot deze strategische keuzes en realistische planning groter.

Nieuwe eisen aan het politieonderwijs

De ambitie van de NP om zich te ontwikkelen naar een organisatie met meer hoger opgeleiden, verhoogt de instroom in opleidingen van een hoger niveau. Deze opleidingen moeten worden onderwezen door hoger opgeleide docenten. Het huidige docentenbestand is nog niet in overeenstemming met de te verwachten scholingsvraag.

Het is de vraag hoe de ambitie van de NP om meer op te leiden op de werkvloer zich verhoudt tot de politieomgeving. Het initiële politieonderwijs is duaal van aard[1] en daarmee is het leren in een praktijkomgeving in feite niet nieuw. De Inspectie plaatst haar vraagtekens bij de kwaliteit van het praktijkgedeelte van zowel het onderwijsprogramma als van de examinering. Hoewel zij eindverantwoordelijk is, heeft de PA op dit praktijkgedeelte beperkt grip en zicht.

De kwaliteit van het leren op de werkvloer kan alleen worden geborgd als er sprake is van een goede leeromgeving. Deze leeromgeving begint bij de NP en haar cultuur als lerende organisatie. De magere deelnamecijfers aan de profcheck wijzen niet op een cultuur waarin doorlopend leren een vanzelfsprekendheid is[2]. Ook heeft de NP als organisatie tot nu toe weinig lerend vermogen getoond: de mogelijkheid om te evalueren en te leren van eerdere situaties. In dit verband wijst de

[1] In duaal onderwijs wordt leren gecombineerd met werken.

[2] Profcheck: door de PA ontwikkelde online games waarmee politieambtenaren hun vakkennis kunnen bijhouden. In 2015 werd de profcheck door ruim 3.000 van de 41.750 hiervoor in aanmerking komende personen uitgevoerd (minder dan 10%).

Inspectie erop dat het ontbreken van een goede borging op uiteenlopende gebieden als een rode draad door haar rapporten over de politie van de afgelopen tien jaar loopt[3].

Conclusie

Uit de beschreven ontwikkelingen en kijkend naar de toekomst, concludeert de Inspectie het volgende:

Aansluiting van het politieonderwijs op de politiepraktijk vraagt om een nauwe samenwerking

Om een goed opgeleid politiekorps te krijgen dat is voorbereid op haar taak in de politiepraktijk, moeten partijen gezamenlijk tot strategische keuzes en reële planningen komen: de Politieacademie vanuit haar expertise rondom opleiden en ontwikkelen, de nationale politie als behoeftesteller, facilitator en afnemer en het Directoraat-Generaal Politie vanuit de inhoudelijke verantwoordelijkheid en bevoegdheid van de minister en als financier.

De onderlinge afhankelijkheid tussen de partijen in het politieonderwijs loopt als een rode draad door dit Politieonderwijsverslag. De unieke context van het politieonderwijs maakt dat de aanbieder (PA) en afnemer (NP) als communicerende vaten werken. Zij opereren binnen een politieke context waardoor de minister van Veiligheid en Justitie (VenJ) een belangrijke rol speelt. Deze kaderstellende rol wordt ingevuld door het Directoraat-Generaal Politie (DGPol). Waar het de verantwoordelijkheid van de minister van VenJ betreft, spreekt de Inspectie daarom DGPol aan.

Als het onderwijsproces wordt opgeknipt in de behoeftestelling (input), het onderwijs (throughput), het examen (output) en het functioneren van de afgestudeerden (outcome), valt op dat de PA vooral op de start en het einde van het onderwijsproces tot nu toe weinig grip heeft. De opleidingsvragen die de PA krijgt van de NP en DGPol zijn niet altijd duidelijk. De PA is er de afgelopen jaren zelf ook niet in geslaagd om deze vragen verduidelijkt te krijgen. Tegelijkertijd had zij tot nu toe geen zicht op de opbrengsten van haar opleidingen.

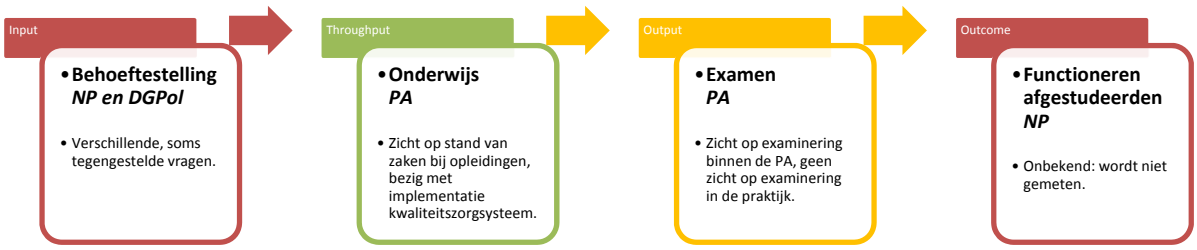

Figuur 1 Het politieonderwijsproces

[3] Voorbeelden daarvan zijn de Inspectierapporten Kiezen en delen (OvD-politie 2007), Diversiteit bij de politie (2009), Informatiegestuurde politie (2009), Risicovolle aanhoudingen (2012) en Betrouwbaarheid van een aantal belangrijke cijfers van de politie (2013).

Door het ontbreken van zicht op zowel de vraagstelling als de opbrengst van de opleiding, zal het voor de PA moeilijk zijn om het onderwijs optimaal te laten aansluiten op wat de politiepraktijk nodig heeft. Zij dient daarom in verbinding te blijven met de behoeftesteller, facilitator en afnemer (NP) en de kadersteller en financier (DGPol) van haar onderwijs om de vraagstelling verduidelijkt te krijgen en een beeld te krijgen van de opbrengst van haar opleidingen. De Inspectie ziet dat het huidige CvB en het door haar geïnitieerde kwaliteitszorgsysteem van de PA hier verandering in brengen. De eerste opleidingen zijn inmiddels begonnen met het meten van de tevredenheid van alumni en hun leidinggevenden. Tegelijkertijd werken PA, NP en DGPol aan een verbetering van de behoeftestelling. De Inspectie ziet deze twee bewegingen als cruciale succesfactoren voor de aansluiting van de politieopleidingen op de praktijk.

De onderlinge afhankelijkheid van de partijen in het politieonderwijs, maakt dat opleidingsvraagstukken niet puur een 'probleem' zijn van de PA. De PA, NP en DGPol hebben hierbij nevenschikkende verantwoordelijkheden die er allemaal toe doen. Zij zullen ieder vanuit hun eigen rol en verantwoordelijkheid een bijdrage moeten leveren. De Inspectie ziet een aantal uitdagingen op het politieonderwijs afkomen. De partijen zullen gezamenlijk het hoofd moeten bieden aan een toenemende vraag naar scholing en zij zullen tegelijkertijd stevige ambities moeten verwezenlijken. Dit maakt de noodzaak tot een nauwe samenwerking alleen maar belangrijker.

Aanbevelingen

Alles overziend, doet de Inspectie de volgende aanbevelingen:

Aan de Politieacademie:

Pak door nu de eerste kwaliteitsslag is gemaakt

De Politieacademie heeft de contouren van haar kwaliteitszorg staan. Nu is het tijd om door te pakken en het kwaliteitszorgsysteem verder te implementeren.

Juist bij het politieonderwijs - dé toegang tot het geweldsmonopolie en de basis voor het verdere beroep - is het van belang dat de kwaliteitszorg op orde is. De PA moet van ver komen en heeft inmiddels diverse stappen gemaakt in het op orde brengen van haar kwaliteitszorg. Het kost echter tijd om een kwaliteitszorgsysteem te implementeren. Nu is het moment om de verbeteringen verder door te voeren en uit te bouwen. Als de PA haar kwaliteitszorgsysteem volledig implementeert, maakt zij de kwaliteit van haar onderwijs minder kwetsbaar.

Aan de nationale politie:

Houdt de voorwaarden voor de realisatie van ambities in het oog

Om haar ambities te verwezenlijken is het noodzakelijk dat de nationale politie de voorwaarden hiervoor niet uit het oog verliest. Het verhogen van het opleidingsniveau van de politiedocenten, per 2017 een verantwoordelijkheid van de nationale politie, is hier onderdeel van.

Het politieonderwijs wordt ingezet als instrument om zowel veranderingen binnen de NP in goede banen te leiden, als om de ambities van de NP te verwezenlijken. De inzet van scholing vraagt vanwege de doorlooptijd en de afhankelijkheid tussen onderwijs en operatie om strategische keuzes en een realistische planning. Voordat deze keuzes en planningen gemaakt kunnen worden, acht de Inspectie het een voorwaarde dat de NP een meerjarig perspectief op haar organisatieontwikkeling creëert, zeker in relatie tot het onderwijs. De Inspectie wijst in het bijzonder op het niveau van het docentenkorps als belangrijke voorwaarde om in de toenemende behoefte aan hoger geschoolde agenten te kunnen voorzien. Dit is tot nu toe een verantwoordelijkheid van de PA, maar valt per januari 2017 onder de verantwoordelijkheid van de NP.

Blijf als organisatie leren

Leren en vakbekwaam blijven zullen onderdeel moeten worden van het systeem van de politie. Dit begint bij het leren als organisatie.

De NP heeft de ambitie om het praktijkleren binnen de politie uit te breiden. Hiervoor is het nodig dat de NP op haar eigen werkvloer de omstandigheden biedt om dit ook te kunnen doen: een goede leeromgeving. De leeromgeving die de NP momenteel biedt is voor verbetering vatbaar. Dit houdt verband met onder andere de cultuur van de NP als organisatie. De Inspectie spoort de politie aan om meer te sturen op het stimuleren van haar medewerkers om blijvend te leren.

Aan het Directoraat-Generaal Politie:

Draag zorg voor de borging van basiskennis

Het bij voortduring niet borgen van essentiële (bij)scholingszaken door de nationale politie maakt het noodzakelijk dat DG Politie maatregelen treft, met als ultimum remedium: regelgeving.

De Inspectie ziet een (te) grote mate van vrijblijvendheid waardoor afspraken en toezeggingen niet worden nagekomen door de NP. Dit maakt de NP onnodig kwetsbaar en behelst risico's voor de maatschappij. De bevoegdheden van de politie kunnen diep ingrijpen op de persoonlijke levenssfeer van burgers, en daarom moeten zij kunnen vertrouwen op de borging van een aantal basale elementen zoals de aanwezigheid van elementaire kennis en scholing bij agenten. Dit maakt het noodzakelijk dat DGPol maatregelen treft om basiskennis bij agenten structureel te borgen. Daarbij moet zij als sluitstuk het middel van regelgeving nadrukkelijk in haar overwegingen betrekken, analoog aan het systeem voor hulpofficieren van justitie (HOvJ's) en buitengewoon opsporingsambtenaren (boa's).

1. Inleiding

Goed politieonderwijs speelt een essentiële rol bij de ontwikkeling van de professionaliteit, het vakmanschap en de weerbaarheid van politiefunctionarissen. De kwaliteit van het politieonderwijs is daarvoor een belangrijke voorwaarde. De politie is toegerust met het geweldsmonopolie en heeft een omvangrijke sanctiemacht. De kwaliteit van het politieonderwijs is daarom niet alleen van belang voor de politie, de politiemedewerkers en het gezag, maar ook voor de maatschappij als geheel. De Politieacademie (PA) leidt per jaar circa 29.000 politiemensen op (zowel nieuw als 'zittend' personeel) en levert daarmee een belangrijke bijdrage aan de vorming van politiemedewerkers en leidinggevenden binnen de politie[4].

De Inspectie Veiligheid en Justitie (Inspectie) heeft de wettelijke taak om toezicht te houden op de kwaliteit van het politieonderwijs en de examinering. Het doel van het toezicht van de Inspectie op het politieonderwijs is inzicht geven in de kwaliteit van het politieonderwijs en de examinering daarvan, om risico's te signaleren en om de bij het politieonderwijs betrokken organisaties aan te zetten tot verbetering. Hiermee draagt de Inspectie eraan bij dat de politiemedewerkers in staat zijn om hun taken in de politiepraktijk op een goede manier uit te voeren. En hiermee draagt zij bij aan een goede taakuitvoering van de politie.

Hiertoe voert de Inspectie met regelmaat onderzoek uit naar opleidingen aan de PA en onderwijsthema's binnen de politie. Om de vier jaar maakt zij de balans op en geeft zij op een hoger abstractieniveau een overzicht van de stand van zaken en ontwikkelingen in een meta-rapportage. De Inspectie deed dit voor het laatst in 'De Staat van het Nederlandse politieonderwijs 2011'[5]. Hierin concludeerde zij dat het politieonderwijs over het algemeen op orde is, maar dat de PA processen nog onvoldoende borgde en dat de implementatie van voorgenomen veranderingen nog verbetering behoefde.

Dit Politieonderwijsverslag beschrijft de ontwikkelingen in het politieonderwijs die de Inspectie sinds 'De Staat van het Nederlandse politieonderwijs 2011' zag. In deze periode voerde zij onderzoek uit onder tien opleidingen aan de PA.[6] Hiernaast raakten diverse Inspectierapporten over de taakuitvoering van de politie het thema onderwijs (zie hoofdstuk 2 Terugblik). Het Politieonderwijsverslag is als meta-rapportage geen onderzoek op zich, maar biedt een overzicht van het gedane onderzoek, legt de verbanden daartussen en benoemt rode draden. De Inspectie wil hiermee een overstijgend beeld geven op het thema politieonderwijs. Dit betreft een beeld van zowel het onderwijs aan de PA zelf, als de processen en omstandigheden die het politieonderwijs beïnvloeden.

[4] Het betreft hier het aantal personen dat een opleiding volgt. Opleidingen verschillen in opleidingsduur van enkele dagen tot meerdere jaren. Politiemedewerkers kunnen in een jaar meerdere onderwijsproducten volgen. Uit: Jaarverslag Politieacademie 2015.

[5] Zie www.ivenj.nl.

[6] 'Klimongeval Cornwall', 2012, 'Kwaliteitsonderzoek opleidingen Bachelor of Policing (BaP) en Master of Criminal Investigation (MCI)', 2014 en 'Kwaliteitsonderzoek Politieonderwijsverslag', 2016.

Leeswijzer

Dit Politieonderwijsverslag beschrijft de activiteiten van de Inspectie op het gebied van het politieonderwijs in de periode 2012 – 2016 en de ontwikkelingen die zij tijdens deze periode zag. Hoofdstuk 2 geeft een kort overzicht van de onderzoeken op het terrein van het politieonderwijs en de onderzoeken die het politieonderwijs raakten. Vervolgens beschrijft de Inspectie het beeld dat zij uit haar onderzoeken en recente ontwikkelingen in het politieonderwijsveld krijgt in hoofdstuk 3. De conclusie en aanbevelingen staan in het hoofdstuk 'samenvatting, conclusie en aanbevelingen'.

2. Terugblik

Dit hoofdstuk geeft een korte terugblik op alle onderzoeken die de Inspectie sinds 2012 heeft gepubliceerd op het terrein van het politieonderwijs en de onderzoeken waarvan onderdelen dit terrein raken. Hieronder worden kort de bevindingen en conclusies weergegeven die betrekking hadden op het politieonderwijs binnen deze onderzoeken. Per onderzoek wordt de (relevante) inhoud van het rapport weergegeven, gevolgd door de reactie van de minister Veiligheid en Justitie (VenJ) op de rapportage en het resultaat waartoe de rapportage heeft geleid.

Klimongeval Cornwall (2012)

Naar aanleiding van een val met dodelijke afloop onderzocht de Inspectie de Urban Voorklim Opleiding (UVO), een opleiding voor een bepaald type specialisten dat onder andere werkzaam is bij arrestatieteams. Deze opleiding vindt gedeeltelijk plaats in Cornwall (Engeland). Het onderzoek was erop gericht vast te stellen hoe het ongeval heeft kunnen gebeuren. Daarnaast bezag de Inspectie de opleidingsbrede borging van de veiligheid. De Inspectie constateerde dat de veiligheid op een groot aantal onderdelen was geborgd, maar dat er op andere onderdelen een verbeterslag mogelijk was. De Inspectie deed daarom een aantal aanbevelingen betreffende de volgende onderdelen:

- Vaststellen en borgen van normen.
- Borgen van vakinhoudelijke kwaliteit van docenten.
- Naleven van procedures.
- Wegnemen van administratieve hiaten rondom de UVO en het zorgen voor een op alle gebieden deugdelijke administratie.

Reactie: De minister van VenJ nam de aanbevelingen onverkort over en verzocht de PA hieraan uitvoering te geven voor een nieuwe start van de UVO.

Resultaat: De opleiding is tijdelijk stopgezet. De PA heeft in deze periode alle aanbevelingen van de Inspectie verwerkt in de UVO. Daarna is de opleiding weer van start gegaan.

Kwaliteitsonderzoek opleidingen (2014)

- **Bachelor of Policing (BaP)**
- **Master of Criminal Investigation (MCI)**

Om een beeld te krijgen van de hogere politieopleidingen, onderzocht de Inspectie de opleidingen BaP en MCI op een aantal kwaliteitscriteria van het toezichtkader[7]. Ook onderzocht de Inspectie of de inhoud van de BaP en de MCI aansloot op de functies die afgestudeerden vervulden in het korps. De Inspectie stelde vast dat beleid te vaak niet werd omgezet in uitvoering én dat de PA niet beschikte over een werkend kwaliteitszorgsysteem. De Inspectie zag dan ook risico's voor en tekortkomingen in de kwaliteit van de opleidingen BaP en MCI. Hieruit volgden de volgende aanbevelingen:

- Heroverweeg de wijze waarop zij-instromers worden opgeleid voor de politie.
- Borg de rol van de politie in de vormgeving van het onderwijs.
- Verduidelijk de plaats voor de afgestudeerden binnen de nationale politie (NP).
- Stuur op daadwerkelijke uitvoering van beleid en plannen.

[7] Dit betrof kwaliteitscriteria uit het toezichtkader politieonderwijs dat tot 2015 door de Inspectie werd gebruikt. Inmiddels gebruikt de Inspectie een ander toezichtkader politieonderwijs.

- Zorg voor een werkend kwaliteitszorgsysteem waarmee de PA de kwaliteit van het onderwijs kan sturen, beoordelen, verbeteren en verantwoorden.

Reactie: De minister van VenJ onderschreef het belang van de aanbevelingen van de Inspectie. Hij gaf aan dat de politie en de PA diverse maatregelen hadden genomen om de kwaliteit van beide opleidingen te verbeteren. De PA startte een pilot voor een versnelde opleiding BaP en ontwikkelde een nieuw kwaliteitszorgsysteem. De politie besteedde aandacht aan de instroom van hoger opgeleiden bij de ontwikkeling van haar landelijke Human Resources-beleid. Hiernaast wordt de rol van de politie als behoeftesteller geborgd in de Wet tot Wijziging van de Politiewet 2012 [8].

Resultaat: De PA ontwikkelde een nieuw kwaliteitszorgsysteem en is in 2015 gestart met de implementatie hiervan. De versnelde opleiding BaP is van start gegaan. Het opleiden van hoger opgeleide recherchemedewerkers krijgt de aandacht binnen de versterking van de kwaliteit van de opsporing (zie ook *Vorming Nationale Politie*).

Parate kennis bevoegdheden politie (2014)

De politie beschikt over tal van wettelijke bevoegdheden om haar taken uit te voeren. Het gebruik van die bevoegdheden kan diep ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer van burgers en is daarom nauwkeurig geregeld door de wetgever. Vanuit rechtsstatelijk oogpunt is een rechtmatig gebruik van die bevoegdheden van groot belang. Daarom onderzocht de Inspectie de staat van de parate kennis van bevoegdheden van politieambtenaren in de basispolitiezorg (BPZ). De Inspectie concludeerde dat er op het punt van hun basisbevoegdheden duidelijk winst viel te boeken. Daarnaast stelde zij vast dat borging van die parate kennis in en door de organisatie ontbrak: het gebruik van de diverse instrumenten die werden aangereikt om kennis actueel te houden was vrijblijvend en de parate kennis van de individuele politieambtenaren werd niet periodiek getoetst. De Inspectie kwam tot de volgende aanbevelingen.

Aanbevelingen aan de korpschef:

- Zorg voor een (bij)scholingssysteem dat rekening houdt met de behoeften van de individuele politieambtenaren in de BPZ en recht doet aan de noodzaak een hoger kennisniveau te bereiken.
- Organiseer de borging van dat systeem.

Aanbeveling aan de minister van VenJ:

- Bezie nadrukkelijk de wenselijkheid van een formele regeling voor periodieke toetsing van politieambtenaren in de BPZ op hun kennis van basisbevoegdheden, analoog aan het systeem voor HOvJ's en boa's.

Reactie: De minister van VenJ en de korpschef herkenden het beeld dat uit het onderzoek naar voren kwam. Zij onderschreven tevens het belang van een professionele organisatie en van vakbekwaam personeel, omdat het van belang is dat van alle medewerkers die de basisbevoegdheden gebruiken de vakbekwaamheid is geborgd. Met het oog daarop zou er een bijpassend integraal kwaliteitssysteem voor vakbekwaamheid worden ingevoerd, waarvoor een voorstel in het voorjaar van 2016 gereed diende te zijn. Tevens zou iedere medewerker in de periode van 2015 tot en met 2017 jaarlijks een profcheck doen[9].

[8] Met de Wet tot Wijziging van de Politiewet 2012 wordt de PA per 2017 onderdeel van het politiebestel. Zie ook hoofdstuk 3 *De relatie tussen PA en NP verandert*.

[9] Profcheck: door de PA ontwikkelde online games waarmee politieambtenaren hun vakkennis kunnen bijhouden.

Resultaat: Het voorstel voor een integraal kwaliteitssysteem voor vakbekwaamheid zal volgens cao-afspraken zomer 2016 gereed zijn voor bespreking met de politie-vakorganisaties. In 2015 werd de profcheck door ruim 3.000 van de 41.750 hiervoor in aanmerking komende personen uitgevoerd (minder dan 10%).

Monitor vreemdelingenketen I en II (2014 en 2015)

Naar aanleiding van een overlijden in vreemdelingendetentie, zegde de staatssecretaris toe diverse verbetermaatregelen te nemen.[10] De Inspectie beziet periodiek in de Monitor Vreemdelingenketen of de toegezegde maatregelen goed worden uitgevoerd. Een van deze maatregelen was het investeren in opleidingen voor de HOvJ die zich bezig houden met vreemdelingen (HOvJ V). Ook is gesproken over vervolgopleidingen die zijn gericht op het consequent uitvoeren van regelingen voor vreemdelingen. Ten aanzien van de opleiding van de HOvJ's constateerde de Inspectie dat zowel de NP als de Koninklijke Marechaussee (KMar) een verdiepende opleiding hebben ontwikkeld voor de HOvJ V. Hierbij is duidelijk uitgesproken dat het vreemdelingenrecht een specialisme is. Dit werd door alle betrokkenen als een wenselijke en waardevolle ontwikkeling ervaren.
Om meer zicht te krijgen op de inhoud van de opleiding en de mogelijke effecten ervan, betrok de Inspectie de opleiding voor de HOvJ V vervolgens in haar kwaliteitsonderzoek voor dit Politieonderwijsverslag (zie voor alle conclusies '*Kwaliteitsonderzoek Politieonderwijsverslag'*). De Inspectie constateerde een aantal kwetsbaarheden die voor alle onderzochte opleidingen gelden en in de volgende hoofdstukken van dit Politieonderwijsverslag worden besproken. Hiernaast viel het de Inspectie specifiek voor deze opleiding op dat er niet wordt afgesloten met een examen. De PA kon niet inzichtelijk maken wie dit besluit heeft genomen en wat de redenen hiervoor waren. Zonder examinering of certificering kan er naar het oordeel van de Inspectie een onwenselijke vrijblijvendheid ontstaan. Dit maakt de opleiding, waarvoor vanuit de maatschappij en de politiek veel aandacht bestaat, op voorhand kwetsbaar.
Reactie: De staatssecretaris van VenJ erkende dat voortdurende training van de HOvJ V van belang is door de dynamische (Europese) wet- en regelgeving. Hij gaf aan dat de politie en KMar flink hebben geïnvesteerd in opleidingen van de HOvJ V en dit zullen blijven doen. Op de onderzoeksbevindingen in het kader van dit Politieonderwijsverslag geeft de minister van VenJ zijn reactie bij aanbieding van het Politieonderwijsverslag aan de Tweede Kamer.
Resultaat: De PA gaf in haar reactie op de onderzoeksbevindingen aan het 'Project Kwaliteitsverbetering HOVJ' te zijn gestart, waar ook de HOvJ V deel van uit zal maken.

Arrestantenzorg Nederland (2015)

Jaarlijks sluit de politie bijna 240.000 personen in. In dit onderzoek heeft de Inspectie samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Inspectie Jeugdzorg gekeken naar de taakuitoefening van de politie op dit terrein. De Inspecties kwamen over het algemeen tot een positief oordeel, maar constateerden voor het onderwijs dat er geen uniforme landelijke eisen aan het opleidingsniveau van een arrestantenverzorger werden gesteld. Het opleidingsniveau varieerde per eenheid en soms zelfs binnen dezelfde eenheid. De mate waarin arrestantenverzorgers de module arrestantenzorg hadden gevolgd, verschilde. Landelijk is besloten om de opleiding assistent politiemedewerker

[10] 'Het overlijden van Alexander Dolmatov', Inspectie VenJ 2013, www.ivenj.nl.

(niveau 2), met daarbinnen de kernopgave arrestantenzorg, niet meer te geven. Daarnaast is de verplichte module arrestantenzorg in de opleidingen op niveau 3 en 4 komen te vervallen. De Inspecties constateerden tevens dat er in opleiding of training weinig tot geen aandacht werd besteed aan de omgang met kwetsbare groepen. De Inspecties kwamen voor wat betreft opleiden tot de volgende aanbevelingen:

- Verschaf duidelijkheid omtrent de gewenste competenties voor de functie van arrestantenverzorgers en zorg voor een passend opleidingsbeleid waarbinnen voldoende aandacht is voor de omgang met verwarde en kwetsbare personen.
- Zorg dat de module arrestantenzorg in de basisopleiding van opsporingsambtenaren wordt opgenomen.

Reactie: De minister van VenJ gaf aan dat bij werving, selectie en aanstelling de gewenste competenties duidelijk worden gecommuniceerd. In de opleiding tot arrestantenverzorger is een module "omgang en herkennen van kwetsbare personen" opgenomen. In het kader van de personele reorganisatie van de NP wordt het gehele opleidingsaanbod bij de PA bekeken en zo nodig herijkt.

Resultaat: De PA en de NP vernieuwen momenteel de opleiding assistent politiemedewerker. De module arrestantenzorg zal voor de eerste keer van start gaan in het najaar van 2016 of in het voorjaar van 2017.[11]

Korpscheftaken (2016)

- **Op weg naar balans**
- **Naar samenwerken aan veiligheid**

Een zorgvuldige vergunningverlening en het uitvoeren van toezicht daarop, kan de kans op een incident zoals zich voordeed in Alphen aan den Rijn zoveel mogelijk verkleinen[12]. De Inspectie onderzocht de uitvoering van de taken en bevoegdheden die de korpschef van de politie op grond van bijzondere wetgeving heeft rond de verlening van vergunningen en het toezicht op vergunninghouders. Deze korpscheftaken (KC-taken) betreffen onder andere de Wet wapens en munitie (Wwm) en de Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus (Wpbr). In haar onderzoek stelde de Inspectie met betrekking tot onderwijs onder andere vast dat nog niet alle medewerkers die zich met deze KC-taken bezig hielden, een gerichte opleiding hadden gevolgd. Zowel in het rapport 'Op weg naar balans' (Wwm) als in 'Naar samenwerken aan veiligheid' (Wpbr) beveelt de Inspectie voor wat betreft opleiden aan:

- Zorg ervoor dat alle medewerkers KC-taken die zijn betrokken bij het aanvraagproces Wwm-verloven/ Wpbr-verloven daarvoor daadwerkelijk gericht en aantoonbaar zijn opgeleid.

Reactie: De staatssecretaris gaf mede namens de minister VenJ aan dat medewerkers die nog niet over de juiste opleidingen beschikken alsnog gericht worden opgeleid. Verder worden de opleidingen geëvalueerd en waar nodig aangepast. Daarnaast wordt een opleidingsplan opgesteld waardoor medewerkers over de benodigde competenties beschikken en gerichte bijscholing kan plaatsvinden.

Resultaat: Deze rapportage is recent gepubliceerd (april 2016). Hierdoor is het nog te vroeg om het resultaat te beoordelen.

---

[11] Zie ook hoofdstuk 3 *Verschillende, soms tegengestelde, opleidingsvragen.*

[12] Schietincident in 'De Ridderhof' Alphen aan den Rijn, Inspectie VenJ, 2011. Zie www.ivenj.nl. Bij dit schietincident vielen zes dodelijke slachtoffers (zeven, inclusief de dader) en werden zestien personen verwond door kogels.

De nekklem (2016)

In de zomer van 2015 verrichtte de politie in het Zuiderpark in Den Haag een aanhouding, waarbij een zogenoemde nekklem werd toegepast. De betrokkene overleed de dag erna. De minister van VenJ verzocht de Inspectie om een algemeen onderzoek in te stellen naar het gebruik van de nekklem door de politie en naar de opleiding en training van politiemedewerkers in het gebruik van fysieke verwurgingstechnieken om personen onder controle te brengen. De Inspectie betrok ook de KMar en de Dienst Justitiële Inrichtingen (DJI) bij het onderzoek.
De Inspectie concludeerde dat de term 'nekklem' niet eenduidig is. Er worden verschillende technieken mee aangeduid. Daarbij kan het gaan om het omvatten van de nek als controletechniek en als verwurgingstechniek. De Inspectie concludeerde dat het omvatten van de nek als controletechniek een veel gebruikte en bruikbare techniek is die in beginsel, mits technisch correct toegepast, weinig risico met zich meebrengt. Het verbieden van deze techniek is dan ook niet op zijn plaats. Aan het omklemmen van de nek als verwurgingstechniek zijn wel (ernstige) risico's verbonden. Gegeven de aan deze techniek verbonden risico's was de Inspectie van oordeel dat de onderzochte organisaties een helder en beargumenteerd standpunt dienden in te nemen over de vraag of zij een verwurging nodig achtten voor de taakuitvoering. Als de organisaties dit niet nodig achtten, dienden zij hun medewerkers het ook niet aan te leren in de opleidingen en onderhoudstrainingen. Verder dienden zij er dan voor te zorgen dat deze technieken in de praktijk niet meer werden toegepast. Als een verwurging wél nodig werd geacht in de taakuitvoering, dienden uitvoerende medewerkers hiervoor zo opgeleid en getraind te worden, dat ze het veilig en verantwoord konden toepassen.
Reactie: De minister van VenJ gaf aan dat de bevindingen voor hem aanleiding zijn geweest om de politie, de KMar en de DJI te verzoeken om - met inachtneming van het rapport - voor de eigen organisatie een landelijk eenduidige instructie op te stellen voor het trainen en toepassen van hoofdcontrole- en verwurgingstechnieken waarbij aandacht moet worden besteed aan de (verstikkings)risico's die zich bij de toepassing van deze technieken kunnen voordoen. Deze organisaties hebben dat ook toegezegd.
Resultaat: Deze rapportage is recent gepubliceerd (maart 2016). Hierdoor is het nog te vroeg om het resultaat te beoordelen.

Vorming Nationale Politie (2013-2016)

Op verzoek van de minister van VenJ volgt de Inspectie de vorming van de NP en rapporteert zij daar periodiek over. Zowel in het vierde (juni 2015) als in het vijfde onderzoek (april 2016) vorming NP kwam naar voren dat er reeds geruime tijd een onderbezetting was op de functie van operationeel expert en operationeel specialist (wijkagenten, rechercheurs opsporing). De Inspectie stelde vast dat ook na afronding van de personele reorganisatie van de NP deze onderbezetting aan zal houden. Voor deze functies zal na de reorganisatie aanvullende werving moeten plaatsvinden, om vervolgens deze kandidaten op te leiden.
De Inspectie deed onder andere de volgende aanbeveling aan de korpschef:

- Onderzoek de mogelijkheid voor het versneld in positie brengen van de operationeel experts en de operationeel specialisten zodat het sturingsmodel binnen de basisteams in werking kan worden gebracht.

Reactie: De minister van VenJ gaf in zijn reactie op de vierde rapportage onder andere aan dat het afronden van de personele reorganisatie de absolute voorrang krijgt. De vijfde rapportage is ten tijde van dit onderzoek nog niet aan de Tweede Kamer aangeboden.
Resultaat: Dit resultaat valt nog niet te beoordelen.

Kwaliteitsonderzoek Politieonderwijsverslag (2016)

Ten behoeve van dit Politieonderwijsverslag onderzocht de Inspectie de aansluiting van zeven politieopleidingen op de praktijk. De aansluiting op de praktijk is van cruciaal belang voor de kwaliteit van de taakuitvoering van de politie. Het betrof hier de opleidingen 'Assistent politiemedewerker', 'Arrestantenverzorger', 'Basis politiemedewerker', 'Rechercheren in een meer omvattende zaak en Team grootschalige opsporing', 'Leergang docent gevaarbeheersing', 'Officier van Dienst – Politie' en 'Hulpofficier van Justitie Vreemdelingenketen'[13]. De Inspectie gebruikte voor dit onderzoek een vernieuwd toezichtkader en een vernieuwde werkwijze[14]. De onderzoeksopbrengsten per opleiding zijn voor wederhoor voorgelegd aan het College van Bestuur (CvB) van de PA en beschikbaar gesteld op de website van de Inspectie[15]. Over het algemeen constateert de Inspectie het volgende:

- Het is positief om te zien dat er een grote mate van gedrevenheid, betrokkenheid en beroepstrots is bij de docententeams.
- De PA heeft niet in alle gevallen zicht op de kwaliteit van het deel van de examinering dat in de praktijk plaatsvindt.
- De PA meet de tevredenheid over de bruikbaarheid van de opleidingen in de praktijk niet, waardoor zij weinig zicht heeft op de opbrengsten van haar opleidingen en of deze aansluiten op de vraag van de praktijk.
- In een aantal gevallen evalueert de PA de opleidingen weliswaar onder studenten, maar geeft zij geen gevolg aan de uitkomsten.
- Afspraken en werkwijzen (procedures) worden niet altijd vastgelegd en zijn daardoor niet geborgd.

Reactie: In de wederhoor gaf de PA aan dat zij haar kwaliteitszorgsysteem heeft vernieuwd om de kwaliteit te borgen door geplande en systematische acties. Hierbinnen vallen diverse acties waaronder het meten van de tevredenheid van alumni en hun leidinggevenden over de aansluiting van de opleidingen op de praktijk (gestart najaar 2015). Wat betreft het zicht op de examinering in de praktijk, is in het voorjaar van 2016 een nieuw register in werking getreden, waarin de vakbekwaamheid van de examinatoren van zowel de PA als van het korps worden vastgelegd en geborgd. De minister van VenJ geeft zijn reactie bij aanbieding van dit Politieonderwijsverslag aan de Tweede Kamer.
Resultaat: De onderzoeksopbrengsten zijn in het voorjaar van 2016 gedeeld met de PA. Hierdoor is het nog te vroeg om het resultaat te beoordelen.

[13] Zie ook *Monitor vreemdelingenketen I en II.*
[14] www.ivenj.nl.
[15] www.ivenj.nl.

3. Wat ziet de Inspectie?

De politie bevindt zich in een roerige periode. De vorming van de NP en de bijbehorende personele reorganisatie kost meer tijd dan gepland en moest in de zomer van 2015 worden herijkt. Tegelijkertijd krijgen incidenten zoals de nekklem in het Zuiderpark (zie ook hoofdstuk 2) en 'de politiemol'[16] veel maatschappelijke en politieke aandacht. Het politieonderwijs moet hierin meebewegen: zij moet inspelen op veranderende opleidingsvragen die voortkomen uit de personele reorganisatie, maatschappelijke ontwikkelingen en incidenten. De Inspectie ziet een aantal ontwikkelingen terugkomen in de rapportages die beschreven staan in hoofdstuk 2. In dit hoofdstuk beschrijft de Inspectie haar algemene beeld van het politieonderwijs en de ontwikkelingen die zij ziet, illustreert deze met voorbeelden uit haar rapportages en sluit af met een conclusie.

3.1. Kwaliteitszorg in het politieonderwijs: hoge deskundigheid, grote betrokkenheid en ook kwetsbaarheid

Vooropgesteld: de medewerkers van de PA met wie de Inspectie in de afgelopen jaren heeft gesproken, zijn allen enthousiast, deskundig, gedreven én vooral trots op hun werk en op hetgeen zij hebben bereikt. De Inspectie ziet dat de professionaliteit van de medewerkers het niveau van de politieopleidingen hoog houdt. De Inspectie constateerde sinds 2012 geen grote tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijsprogramma.

De tekortkomingen die de Inspectie over de afgelopen jaren constateerde, concentreerden zich rond de organisatie van het onderwijs. De PA ondernam te weinig om kwaliteit te borgen: kwaliteitszorg. Omdat er op de professionaliteit van collega's kan worden vertrouwd, vinden medewerkers van de PA het vaak niet per se noodzakelijk om besluiten en procedures vast te leggen. Het onderwijs zelf en haar opbrengsten worden nog weinig formeel en systematisch geëvalueerd, omdat de medewerkers van de PA al veel informatie uit hun nauwe, informele, contact met studenten en medewerkers in het korps krijgen. Dit maakt de PA kwetsbaar: haar kwaliteit is nu grotendeels gebaseerd op de inzet en bekwaamheid van personen.

De Inspectie heeft bezien hoe de kwaliteit van de docenten die de Urban Voorklim Opleiding (UVO) verzorgen, wordt beoordeeld en geborgd. De docenten die tijdens het onderzoek (2012) de UVO verzorgden voldeden ruimschoots aan de geldende vakinhoudelijke en medische normen. De Inspectie constateerde echter dat het traject om te komen tot en het blijven(d) voldoen aan die normen onvoldoende was geborgd. De eisen die de PA formeel stelde aan haar docenten sloten niet aan op de laatste ontwikkelingen. Naleving van de gestelde (formele en informele) vakinhoudelijke normen aan het UVO-docentschap garandeerde dat docenten zich vakinhoudelijk op hetzelfde niveau bevonden als hun studenten. De docenten beschouwden deze normen zelf als onvoldoende. Om die reden en omdat de docenten hun vakbekwaamheid op peil wilden houden, hebben zij een niveaubepaling ontwikkeld waarbij zij zichzelf de maat namen. Hoewel dit op zichzelf een positieve

[16] In het najaar van 2015 werd een politieambtenaar aangehouden die verdacht wordt van corruptie (het verkopen van politie-informatie). Naar aanleiding hiervan doet de Inspectie momenteel onderzoek naar het integriteitsbeleid van de politie. Zie het plan van aanpak op www.ivenj.nl.

ontwikkeling was, werd er formeel niets vastgelegd. Hierdoor was onduidelijk wat de formele status van deze niveaubepaling was en welke rechten en plichten hieraan verbonden waren voor zowel werkgever als werknemer.

Klimongeval Cornwall, 2012

De Inspectie constateert na het kwaliteitsonderzoek voor dit Politieonderwijsverslag[17], dat het huidige CvB van de PA op het gebied van kwaliteitszorg een nieuwe weg is ingeslagen en dat de PA van ver moet komen. De PA ontwikkelde in 2015 een nieuw kwaliteitszorgsysteem: een geheel van geplande en systematische acties om de kwaliteit van het onderwijs te borgen. Het huidige CvB spreekt hierbij nadrukkelijk de intentie uit om dit kwaliteitszorgsysteem, in tegenstelling tot het verleden, geen papieren tijger te laten zijn[18], maar ervoor te zorgen dat het gedragen wordt door de werkvloer. Dat betekent echter dat er tijd nodig is voor de implementatie. De Inspectie zag tijdens haar onderzoek in 2016 de eerste tekenen van de implementatie van dit kwaliteitszorgsysteem. De Inspectie gaat hieronder dieper in op twee belangrijke onderdelen van de kwaliteitszorg - de PDCA-cyclus en de examencommissie - en de implementatie tot nu toe.

3.1.1. PDCA-cyclus

Uit het kwaliteitsonderzoek[19] bleek dat de schakels ‘evaluatie’ en ‘aanpassing’ vaak missen in de cyclus van onderwijsontwikkeling (plan), uitvoering (do), evaluatie (check) en aanpassing (act); de PDCA-cyclus[20]. De PA kon voor geen van de onderzochte opleidingen inzicht geven in de mate waarin de opleiding wordt gewaardeerd door de praktijk (afgestudeerden en hun leidinggevenden). Zij onderzoekt de mening van studenten over de inhoud van de opleidingen, maar verbindt niet altijd actie aan de uitkomsten van deze evaluatie.

Figuur 2 Onderwijs in de PDCA-cyclus

[17] Zie hoofdstuk 2 *Kwaliteitsonderzoek Politieonderwijsverslag.*

[18] In het verleden werden plannen regelmatig niet uitgevoerd. Zie bijvoorbeeld ‘De Staat van het Nederlandse politieonderwijs 2011’ en ‘Kwaliteitsonderzoek opleidingen Bachelor of Policing (BaP) en Master of Criminal Investigation (MCI)’, 2014.

[19] Zie hoofdstuk 2 *Kwaliteitsonderzoek Politieonderwijsverslag.*

[20] De PDCA-cyclus is een cyclus van vier activiteiten: plan, do, check, act.

De PA onderkent het belang van een goede evaluatie en heeft reeds tijdens het onderzoek van de Inspectie stappen gezet om de opbrengst van de opleidingen in beeld te brengen. Zo is zij gestart met het op systematische wijze bevragen van leidinggevenden en afgestudeerden en het analyseren van de uitkomsten. De eerste opleidingen waarvoor dit heeft plaatsgevonden zijn de Basis politiemedewerker (BPM) en Rechercheren in een meer omvattende zaak/Team grootschalige opsporing (Rimoz/Tgo). Uit de geplande vervolgacties en verbeterstappen - waarbij zij ook haar omgeving betrekt - inclusief een operationele planning met tussenmeetmomenten en mijlpalen, blijkt het besef dat het hier een noodzakelijke, structurele schakel in de cyclus betreft. Er is inmiddels nadrukkelijk aandacht voor een verantwoordingscyclus en de daarbij behorende noodzakelijke sturing. De Inspectie stelt vast dat de PA een meerjarenplanning heeft met te behalen resultaten.

3.1.2. Examencommissie

Sinds 2011 beschikt de PA over een examencommissie(s)[21]. Deze borgt de kwaliteit van de examens en daarmee het eindniveau van studenten, waarmee het een belangrijke voorwaarde is voor de kwaliteit van het politieonderwijs. In haar kwaliteitsonderzoek[22] moest de Inspectie nog concluderen dat de examencommissie te weinig slagkracht had om de kwaliteit van de examens en examinatoren in de praktijk te kunnen garanderen. De Inspectie ziet echter dat de examencommissie werkenderwijs steeds meer taken op zich neemt. Tot het voorjaar van 2016 had de examencommissie geen zicht op de vakinhoudelijke bekwaamheden van de examinatoren in het korps. Recent is een nieuw systeem opgeleverd waarmee de examencommissie dit overzicht wel probeert te krijgen. De PA geeft aan zicht te houden op de examinering en de examinatoren door middel van kwaliteitscontroles en visitaties. De Inspectie constateert echter dat deze momenteel te weinig plaatsvinden om zicht op de kwaliteit per afzonderlijke opleiding te krijgen. Door een verdere decentralisatie van de examencommissies en de inrichting van toetscommissies per onderwijsteam werkt de examencommissie aan het krijgen van meer zicht en grip op de kwaliteit van de examens en de examinering.

Het begin is gemaakt, nu is het zaak om door te pakken

Juist bij het politieonderwijs — dé toegang tot het geweldsmonopolie en de basis voor het verdere beroep - is het van belang dat de kwaliteitszorg op orde is. Nu de contouren van het kwaliteitszorgsysteem staan, is het zaak om de verbeteringen te laten doordringen tot in de haarvaten van de organisatie. De medewerkers van de PA zullen kwaliteitszorg onderdeel moeten maken van hun dagelijkse werkzaamheden. Door besluiten en procedures beter te borgen, maakt de PA de kwaliteit van haar onderwijs minder kwetsbaar. Door alumni-enquêtes, evaluaties en tevredenheidsmetingen uit te voeren en hier vervolgens actie aan te verbinden, kan de PA de PDCA-cyclus voor het onderwijs rondmaken. De examencommissie zal haar werkzaamheden verder moeten uitbouwen om invulling te kunnen geven aan haar rol als onafhankelijke bewaker van de kwaliteit van examens en het eindniveau van studenten.

[21] De PA kent vanaf het voorjaar van 2016 drie examencommissies: Basispolitieonderwijs mbo-niveau, Basispolitieonderwijs hoger onderwijs en Vakspecialistisch politieonderwijs.

[22] Zie hoofdstuk 2 *Kwaliteitsonderzoek Politieonderwijsverslag.*

3.2. Verschillende, soms tegengestelde, opleidingsvragen

Vraag en aanbod van politieopleidingen worden besproken in een tripartiet overleg tussen PA, NP en de minister van VenJ. De kaderstellende rol van de minister van VenJ wordt ingevuld door het Directoraat-Generaal Politie (DGPol). Waar het de verantwoordelijkheid van de minister van VenJ betreft, spreekt de Inspectie daarom DGPol aan. In groter verband bespreken deze partijen het politieonderwijsaanbod met de burgermeesters en het OM binnen de Politieonderwijsraad (POR)[23]. Binnen deze overleggen wordt de behoeftestelling van de NP, zowel het aantal op te leiden studenten als de inhoud van de opleidingen, gespiegeld aan de politieke wensen en prioriteiten van de minister van VenJ en de mogelijkheden van de PA.

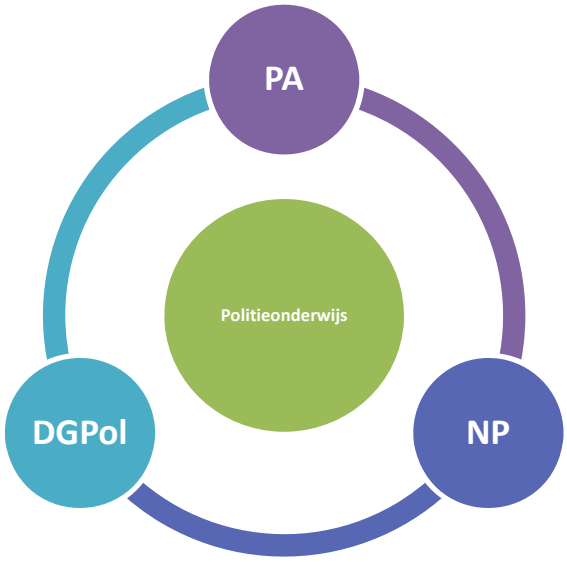

Figuur 3 Partijen in het politieonderwijs

3.2.1. Behoeftestelling

De komst van de NP betekende ook op het gebied van onderwijs een grote verandering. Tot 2012 had de PA te maken met de behoeftestelling van 25 afzonderlijke regionale politiekorpsen, het Korps landelijke politiediensten (Klpd) en de Voorziening tot samenwerking Politie Nederland (VtsPN). Nu de NP een feit is, is de korpschef de grootste behoeftesteller en afnemer van politieonderwijs. De politie heeft een slag gemaakt van verschillende organisaties van maximaal 6.300 medewerkers naar de grootste publieke werkgever van Nederland met meer dan 65.000 medewerkers. Dit betekent dat de relatie tussen aanbieder en afnemer van het onderwijs ook is veranderd. De Inspectie constateert dat de behoeftestelling nog niet gestroomlijnd verloopt: de NP is nog bezig om de nieuwe organisatie op orde te krijgen. De behoeftestellingen van de 26 voormalige korpsen en momenteel de 10 eenheden moeten op elkaar worden afgestemd en resulteren in één nationale

[23] De Politieonderwijsraad adviseert de minister van VenJ (gevraagd en ongevraagd) over het Nederlandse politieonderwijs. Tevens fungeert de Politieonderwijsraad als een afstemmingsorgaan tussen direct en indirecte betrokkenen bij het Nederlandse politieonderwijs. De Raad is breed samengesteld met belanghouders uit het korps nationale politie, de Politieacademie, de politievakbonden, het Openbaar Ministerie, het Openbaar Bestuur, het middelbaar- en hoger beroepsonderwijs en universiteiten.

behoeftestelling. De NP heeft de contouren van dit proces ingericht maar is nog volop bezig dit te vervolmaken en te laten verlopen zoals bedoeld.

Bij de inrichting van de NP werd besloten dat de functie assistent politiemedewerker in de nabije toekomst niet meer nodig zou zijn. De NP bracht de PA en DGPol op de hoogte van dit besluit in het tripartiet overleg. De instroom in de bijbehorende opleiding daalde van 188 studenten in 2011 naar acht studenten in 2014. De eenheid Amsterdam bleek echter veel waarde te hechten aan de inzet van de assistent politiemedewerkers. De korpsleiding besloot hierop voor Amsterdam een uitzondering op het Inrichtingsplan NP toe te staan. Dit besluit werd echter niet gedeeld met de andere partners in het tripartiet overleg. De PA bleef daarom geruime tijd in de veronderstelling dat de opleiding werd afgebouwd en pleegde geen inzet meer op actualisatie en onderhoud. Tot partijen zich realiseerden dat het voortzetten van de functie in de eenheid Amsterdam ook betekende dat de opleiding in stand diende te blijven. Deze ontwikkeling vormde aanleiding om in gezamenlijkheid het aanbod aan opleidingen te herontwerpen. De vernieuwde opleidingen voor de functie assistent politiemedewerker worden ook opengesteld voor de andere eenheden die behoefte hebben aan assistent politiemedewerkers. In het voorjaar van 2016 was nog niet helder hoeveel studenten de PA kan verwachten voor deze opleidingen.

Arrestantenzorg Nederland, 2015
Kwaliteitsonderzoek Politieonderwijsverslag, 2016

3.2.2. Door de actualiteit ingegeven opleidingsvragen

Hiernaast krijgt de PA soms te maken met door de actualiteit ingegeven opleidingsvragen die met de nodige spoed moeten worden gerealiseerd: te denken valt aan de ontwikkeling van een gespecialiseerde opleiding voor de HOvJ V na een overlijden in vreemdelingendetentie of aan het actuele dreigingsniveau dat vraagt om een investering in de Dienst Speciale Interventies. Dit vraagt om de nodige flexibiliteit: het gaat hier vaak om specialistische opleidingen, waarvoor gespecialiseerde docenten moeten worden vrijgemaakt. Deze capaciteit valt op andere plaatsen weg. In sommige gevallen is het voor de PA onduidelijk waartoe nu precies moet worden opgeleid. Opleidingsvragen komen niet altijd voort uit een behoefte van de politiepraktijk, maar bijvoorbeeld uit de behoefte om een verandering in gang te zetten. De tijd ontbreekt om de vraag uit te werken in bijvoorbeeld beroepsprofielen of kwalificatiedossiers. De onduidelijkheid over het doel maakt het lastig om een opleiding te ontwerpen. De verwachtingen of wensen van de politiepraktijk van de opleiding kunnen zelfs regelrecht botsen met maatschappelijke ontwikkelingen.

In het onderzoek naar de opleidingen BaP en MCI zag de Inspectie dat de vraag om hoger opgeleide agenten botste met de gang van zaken in de eenheden. Deze opleidingen werden gestart om agenten en rechercheurs op hbo-niveau te laten instromen. Er werd echter geen verbinding gelegd tussen de opleidingen en specifieke functies in het Landelijk Functiegebouw Nederlandse Politie (LFNP). Er leefden verschillende beelden over het type functie waarvoor werd opgeleid. Van de BaP-afgestudeerde als uitvoerend specialist tot (toekomstig) leidinggevende en van de MCI-afgestudeerde als rechercheur met extra bagage tot beleids-/strategisch adviseur of tot (toekomstig) leidinggevende. Op welke functie afgestudeerden uiteindelijk terecht kwamen, bleek erg afhankelijk van de eenheid en van de afgestudeerde zelf. Deze onduidelijkheid vond zijn weerslag in de eenheden: de Inspectie nam waar dat er onrust was ontstaan onder zowel de studenten als de

zittende medewerkers in de eenheden, omdat de verwachtingen over de rol en functie van afgestudeerden vaak niet overeenkwamen. Vooral veel MCI-studenten hadden het gevoel dat zij hoge verwachtingen moesten waarmaken en raakten gefrustreerd wanneer bleek dat zij zich binnen de eenheid niet altijd konden bewijzen.

Kwaliteitsonderzoek BaP en MCI, 2014

3.2.3. Werkelijkheid in het korps

Ten slotte constateert de Inspectie dat de werkelijkheid in het korps kan afwijken van de politieke wensen en afspraken. In haar onderzoeken ziet de Inspectie dat medewerkers in specialistische en risicovolle functies zoals de medewerker korpscheftaken en de arrestantenverzorger, vaak niet de daarbij behorende opleiding hebben doorlopen en daarom onvoldoende zijn geschoold om deze specifieke functie uit te oefenen. De ruimte die de NP van de minister van VenJ heeft gekregen om het niveau van de parate kennis van bevoegdheden op orde te brengen heeft voor wat betreft de profcheck tot onvoldoende resultaten geleid[24].

Het samenspel van vraag en aanbod moet tot wasdom komen

Het is een uitdaging voor alle partijen - PA, NP en DGPol - om de behoeftestelling, door de actualiteit ingegeven opleidingsvragen en het aanbod van onderwijs te stroomlijnen. Het politieonderwijs is erbij gebaat als de behoeftestelling eenduidiger wordt: met behulp van een eenduidiger scholingsbeleid kan er effectiever worden opgeleid.

Hierbij zijn spelregels nodig

De Inspectie ziet een (te) grote mate van vrijblijvendheid waardoor de politie afwijkt van de gemaakte afspraken en waardoor toezeggingen niet worden nagekomen. Dit maakt de NP onnodig kwetsbaar en behelst risico's voor de maatschappij. De bevoegdheden van de politie kunnen diep ingrijpen op de persoonlijke levenssfeer van burgers, en daarom moeten zij kunnen vertrouwen op de borging van een aantal basale elementen zoals de aanwezigheid van elementaire kennis en scholing bij agenten. Regelgeving is op zichzelf geen oplossing voor problemen, maar maakt wel een einde aan vrijblijvendheid.

3.3. De relatie tussen het politieonderwijs en de politie verandert

Met de Wet tot Wijziging van de Politiewet 2012 wordt de PA per 2017 onderdeel van het politiebestel. Daarbij blijft de PA een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid. Het CvB van de PA wordt vervangen door een directeur, die wordt bijgestaan door een plaatsvervanger. Alle medewerkers van de PA, met uitzondering van de toekomstige directeur en zijn plaatsvervanger, komen in dienst van de NP. De gedachte hierachter is dat personeel makkelijker kan worden uitgewisseld tussen de NP en de PA, waardoor kennis makkelijker wordt overgedragen. De

[24] Minder dan 10% van de politiemedewerkers heeft een profcheck gedaan. Het voorstel voor een integraal kwaliteitssysteem voor vakbekwaamheid zal volgens cao-afspraken zomer 2016 gereed zijn voor bespreking met de politie-vakorganisaties. Zie ook hoofdstuk 2 *Parate kennis van bevoegdheden.*

implementatie van deze wetswijziging betekent dat de relatie tussen het primaire proces (de operatie) en onderwijs sterker wordt. Dat maakt enerzijds de uitwisseling tussen de politiepraktijk en het docentschap eenvoudiger waardoor de aansluiting van het politieonderwijs op de praktijk kan verbeteren. Anderzijds kan dit ook een spanning teweeg brengen: agenten die worden ingezet voor het onderwijs, kunnen niet worden ingezet in de operatie en vice versa.

> Tijdens het onderzoek naar de opleiding HOvJ Vreemdelingen merkten de respondenten op dat de huidige stroom vluchtelingen maakt dat de druk op de HOvJ's V oploopt: de werkzaamheden nemen toe en ook de publieke aandacht voor die werkzaamheden groeit. Er zullen meer HOvJ's V moeten worden geschoold en daarvoor heeft de PA docenten nodig. Deze docenten moeten door de eenheden worden vrijgemaakt. De druk op de HOvJ's V heeft echter als neveneffect dat de eenheden de vakspecialisten niet graag vrijmaken voor inzet op de PA. Dit is echter wel nodig om de huidige werkdruk op te lossen.
>
> Kwaliteitsonderzoek Politieonderwijsverslag, 2016

Het politieonderwijs is een gezamenlijke verantwoordelijkheid

De partijen binnen het politieonderwijs werken als communicerende vaten: er is onderwijs nodig om het primaire proces (de operatie) op sterkte te krijgen en tegelijkertijd moet de operatie docenten leveren om het onderwijs op gang te houden. Dit alles gebeurt binnen een politieke context waardoor de minister van VenJ, en daarmee DGPol, een kaderstellende rol speelt. Daarmee is er sprake van onderlinge afhankelijkheid. Het is zaak om uitdagingen te blijven zien als een gezamenlijke verantwoordelijkheid. De partijen in het politieonderwijs hebben nevenschikkende verantwoordelijkheden die er allemaal toe doen. De PA vanuit haar expertise rondom opleiden en ontwikkelen, de NP als behoeftesteller, facilitator en afnemer en het DGPol vanuit de inhoudelijke verantwoordelijkheid en bevoegdheid van de minister van VenJ en als financier.

3.4. De scholingsbehoefte verandert

Onderwijs is een traag instrument. Het kost tijd voordat een opleiding effect heeft in de praktijk. De ontwikkeling van een opleiding kost minimaal zes maanden. Vervolgens vraagt het doorlopen van de opleiding zelf ook tijd. Vervolgens zal het tijd kosten voor de nieuwe kennis volledig kan worden toegepast in de praktijk. Deze benodigde tijd verhoudt zich niet altijd tot de (politieke) wens tot 'snel' handelen. De Inspectie constateert dat de scholingsbehoefte de komende jaren zal toenemen. Deze toename komt voort uit een verandering in opleidingsvolume, een hogere druk op bijscholing en de ambities van de NP.

Figuur 4 Het scholingsproces

3.4.1. Opleidingsvolume

De Inspectie voorziet voor de komende jaren een forse verhoging van het opleidingsvolume. In verband met de personele reorganisatie is de politie terughoudend geweest in het openstellen van nieuwe vacatures en het (bij)scholen van zittend personeel. Pas als alle politiemedewerkers een plaats hebben gekregen in de nieuwe organisatie, wordt inzichtelijk waar zich de grootste knelpunten in onder- en overbezetting bevinden en kan de NP gericht sturen op de (zij)in-, door- en uitstroom. Te voorzien valt dat de PA op dat moment wordt geconfronteerd met een grote opleidingsopgave.

> De criminele wereld verandert en daarom verwacht de politie de komende jaren meer specialistische kennis nodig te hebben, bijvoorbeeld op het gebied van financieel-economisch rechercheren (FINEC). De PA ontwikkelde hiertoe een opleiding voor zij-instromers met een financieel-economische hbo- of wo-vooropleiding die als boa financieel gaan rechercheren. De instroom in deze opleiding ontwikkelde zich als volgt:
> In 2010: 21 studenten, in 2011: 24 studenten en in 2012: 10 studenten. In de jaren 2013, 2014 en 2015 zijn er geen nieuwe studenten gestart met de opleiding FINEC voor zij-instromers.
> In het kader van de herijking en de versterking van de kwaliteit van de opsporing, besloot de politie om versneld specialisten op het gebied van financieel-economische criminaliteit en cybercrime te werven en op te leiden. De politie stelt in haar 'Contourennota versterking opsporing' als doel om tot en met 2018 in totaal 700 zij-instromers op deze twee terreinen te werven.
>
> Kwaliteitsonderzoek Politieonderwijsverslag, 2016

Dit volume neemt verder toe door het zogenaamde vervangingsvraagstuk. Gezien de leeftijdsopbouw van het korps[25] zal een toenemende vergrijzing leiden tot een hoge uitstroom van personeel de komende jaren. Dit personeel moet worden vervangen. De instroom in de politie door nieuw personeel zal daarom toenemen, wat leidt tot een extra opleidingsbehoefte.

Zowel de personele reorganisatie als de vergrijzing zullen de behoefte aan scholing doen toenemen. Als de NP hier niet tijdig op anticipeert, zal het voor de PA niet mogelijk zijn om aan deze toenemende behoefte te voldoen.

3.4.2. Bijscholing

Ook zal de druk op bijscholing toenemen. De Inspectie ziet de druk op het opleidingsniveau van het zittende personeel toenemen. De Inspectie concludeert namelijk in onderzoeken als die naar de arrestantenzorg en de KC-taken, dat politiemedewerkers vaak niet specialistisch zijn opgeleid. Uit het rapport Parate kennis blijkt dat er sprake is van achterstallig onderhoud op het bijhouden van de kennis van bevoegdheden. Tijdens de herijking van de personele reorganisatie is vastgesteld dat de kwaliteit van de opsporing achterblijft. Besloten is om de versterking van de kwaliteit van de opsporing een van de prioriteiten te maken. Ook hier komen bijscholingsvragen uit voort.

> De minister van VenJ zegde de Tweede Kamer begin 2015 toe dat politiemedewerkers, ter voorbereiding op het op peil brengen van de vakkennis, jaarlijks eerst een zogenaamde profcheck

[25] Bijna 40% van de medewerkers in het korps is 50 jaar of ouder. Uit: Jaarverslag politie 2015.

uitvoeren. Op basis van de bestaande gesprekscyclus tussen teamchef en medewerker wordt vervolgens het niveau van vakbekwaamheid besproken. Dat leidt tot een opleidingsbehoefte op specifieke punten. In 2015 kwamen voor de profcheck zo'n 41.750 personen in aanmerking en daarvan hebben ruim 3.000 deze ook gedaan (< 10%). Meer dan 38.000 personen heeft geen profcheck afgelegd. Deze achterstand moet in 2016 worden ingelopen. Gelet op de resultaten van de kennistest zal dat gepaard gaan met een forse bijscholingsbehoefte vanaf medio/eind 2016. Bij het verbeterplan van de NP wordt een nadrukkelijke rol voor de teamchef voorzien.

Parate kennis van bevoegdheden, 2014

3.4.3. Ambities

De NP spreekt stevige ambities uit over het kwalitatieve niveau van haar formatie. Om deze ambities te verwezenlijken zal zij een deel van haar personeel naar een hoger niveau moeten scholen. In haar Inrichtingsplan beschrijft de NP dat in 2017 ruim 11 procent van de totale formatie van de operationele sterkte op hbo-niveau of hoger is. In de opsporingsfuncties en onder de wijkagenten zou dit minimaal 20 procent moeten worden. In de Contourennota versterking opsporing voorziet de politie dat zij verder zal moeten doorgroeien naar een gemiddeld percentage van 20 à 30 procent van de functies op hbo-niveau of hoger over de gehele breedte van de operationele sterkte. De realisatie van deze doeleinden zal een flinke scholingsinspanning vragen.

De voorwaarden voor implementatie moeten in het oog worden gehouden

De scholingsbehoefte zal de komende jaren toenemen. De inzet van scholing vraagt om strategische keuzes en een realistische planning. Immers, het kost ten eerste tijd voor medewerkers om een opleiding te doorlopen. Ten tweede werken de elementen in het politieonderwijs als communicerende vaten. De toename van de scholingsbehoefte maakt de noodzaak tot deze strategische keuzes en langetermijnplanning groter. Voordat deze keuzes en planningen gemaakt kunnen worden, acht de Inspectie het een voorwaarde dat de NP een meerjarig perspectief op haar organisatieontwikkeling creëert, zeker in relatie tot het onderwijs. De Inspectie plaatst bijvoorbeeld haar vraagtekens bij de haalbaarheid van het werven én het opleiden van 700 zij-instromers FINEC en cyber voor de komende twee jaar.

Ten slotte benadrukt de Inspectie dat in het streven naar organisatieverbetering, het belang van goed basis politieonderwijs - het fundament voor een goede taakuitvoering van de politie -niet uit het oog moet worden verloren.

3.5. Er worden nieuwe eisen gesteld aan het politieonderwijs

Er worden nieuwe eisen gesteld aan zowel de docenten van de PA als aan de manieren van leren binnen de politie. Een nieuwe kijk op leren stelt vervolgens nieuwe eisen aan de leeromgeving die binnen de NP wordt geboden.

3.5.1. Docenten

De ambitie van de NP om zich te ontwikkelen naar een organisatie met meer hoger opgeleiden, heeft directe gevolgen voor het docentenkorps van de PA. Opleidingen van een hoger niveau moeten worden onderwezen door hoger opgeleide docenten[26]. Het huidige docentenbestand is hier nog niet op afgestemd. Aangezien het korps momenteel een tekort aan hoger opgeleide politiemedewerkers heeft, zal het lastig zijn om docenten vanuit het korps aan te trekken. Het scholen naar een hoger niveau van het huidige bestand aan politiedocenten kost tijd.

3.5.2. Nieuwe manieren van leren

Intussen zoekt de NP naar nieuwe manieren van leren. Vanuit de notie dat er binnen de politie te lang automatisch is gedacht in opleidingen en cursussen als middel om veranderingen en vernieuwingen door te voeren, de zogenaamde 'opleidingsreflex', wordt er nu gezocht naar andere 'ontwikkelinterventies'. Omdat politiemensen over het algemeen het beste lijken te leren door te doen, wil de politie inzetten op meer leren op de werkvloer.

De Inspectie vindt het positief dat er binnen de NP wordt nagedacht over de inzet van ontwikkelingsinstrumenten en hun rendement. Nieuwe inzichten kunnen fungeren als middel om te breken met de opleidingsreflex en om andere keuzes te maken. In dit kader haalt de NP de 70:20:10 theorie aan[27]. Dit staat voor: 70%: leren door te werken; 20%: leren door coaching en feedback; 10%: leren door formele training. Er kleven echter risico's aan het toepassen van de 70:20:10 theorie, deze is niet nader wetenschappelijk onderbouwd. Bovendien is het de vraag of deze theorie in iedere werkomgeving toepasbaar is [28]. Leren gaat gepaard met het maken van fouten. Juist binnen de politiepraktijk is er een grote druk om geen fouten te maken, deze kunnen immers grote gevolgen hebben. De beweging naar meer informeel leren conflicteert ook met de bevindingen uit het onderzoek naar Parate kennis, waarin politiefunctionarissen zich juist uitspreken voor meer formeel leren omdat dit beter aansluit bij hun leerstijl.

De kwaliteit van het leren op de werkvloer kan alleen worden geborgd als er sprake is van een goede leerwerkomgeving. Het initiële politieonderwijs is duaal van aard[29] en daarmee is het leren in een praktijkomgeving in feite niet nieuw voor de politie. Studenten combineren het leren op school met

[26] De PA hanteert als kwaliteitseis dat haar personeel minimaal een niveau hoger geschoold dient te zijn dan de doelgroep waaraan zij lesgeeft. Dit houdt in dat personeel aan de opleidingen op mbo-niveau zelf minimaal op hbo-niveau is opgeleid en personeel aan de hbo-opleidingen minimaal op wo-niveau.

[27] Ook bekend als de theorie van Charles Jennings.

[28] Hierbij valt te denken aan de zogenaamde high-risk beroepen als verpleegkundigen op een intensive care, brandweermensen die al dan niet een brandend pand (moeten) betreden of politieagenten die een beslissing voor het overgaan tot het toepassen van een geweldsmiddel in tienden van seconden dienen te nemen, of die een ondeugdelijk proces verbaal opmaken met consequenties in de strafrechtketen.

[29] In duaal onderwijs wordt leren gecombineerd met werken.

het werkend leren in de eenheid. Examens worden zo vaak mogelijk in een praktijkomgeving uitgevoerd om deze zo realistisch mogelijk te laten zijn. De PA is verantwoordelijk voor het leren en examineren in de praktijk. Voor een goede uitvoering - organisatie, niveau en de (bij)scholing van de praktijkbegeleiders en (praktijk)examinatoren - is zij afhankelijk van de inzet van de afdeling Operationele Begeleiding en Training (OBT) die onder verantwoordelijkheid van de NP valt.

In het kwaliteitsonderzoek voor dit Politieonderwijsverslag[30] plaatst de Inspectie haar vraagtekens bij de kwaliteit van het praktijkgedeelte van zowel het onderwijsprogramma als van de examinering. Hoewel zij eindverantwoordelijk is, heeft de PA slechts beperkt grip en zicht op dit praktijkgedeelte. Zij meet weliswaar de ervaringen van haar studenten in studententevredenheidonderzoeken, maar is bijvoorbeeld niet op de hoogte van het opleidingsniveau van de praktijkbegeleiders en (praktijk)examinatoren. Medewerkers van de PA uitten hun zorg over de kwaliteit van de examinering in het korps. Medewerkers van eenheden kunnen een belang hebben bij het (te gemakkelijk) laten slagen van een student. Momenteel zijn er geen mechanismen om een oppervlakkige examinering te signaleren en tegen te gaan. De Inspectie constateert overigens ook dat de PA haar zicht en grip op het praktijkdeel van de opleidingen probeert terug te krijgen. Zij ziet bijvoorbeeld bij de opleiding Basis Politiemedewerker dat het management van de opleiding actie onderneemt om de samenwerking met OBT te verstevigen. Zoals eerder genoemd onderneemt de examencommissie actie om haar zicht op de examinering te verbeteren.

3.5.3. Leeromgeving

De Inspectie plaatst haar vraagtekens bij de leeromgeving die de NP biedt. De leeromgeving hangt samen met de cultuur van de NP als organisatie. Voor informeel leren is in de organisatie een cultuur nodig waarin men stelselmatig leert. Het aantal politiemedewerkers dat de profcheck doet, wijst hier niet op. De profcheck is een eenvoudige manier om vakkennis bij te houden. Bovendien kunnen de resultaten de basis vormen van een ontwikkelingsgesprek met de teamchef.

Ook moet de Inspectie constateren dat de NP als organisatie tot nu toe weinig lerend vermogen heeft getoond. Lerend vermogen is de mogelijkheid om te evalueren en te leren van eerdere situaties. Door lerend vermogen kunnen organisaties makkelijker omgaan met nieuwe situaties, waardoor minder de nadruk ligt op de waan van de dag en daardoor het primaire proces beter verloopt. En dat lerend vermogen moet ook worden geborgd: het mag geen éénmalige actie zijn. Uit onder andere het onderzoek Parate kennis blijkt dat kennis niet is geborgd én dat het niveau van die kennis te wensen overlaat. In dit verband wijst de Inspectie er op dat het ontbreken van borging van zaken als een rode draad door haar rapporten over de politie van de afgelopen tien jaar loopt.[31]

[30] Zie hoofdstuk 2 *Kwaliteitsonderzoek Politieonderwijsverslag.*

[31] Voorbeelden daarvan zijn de Inspectierapporten Kiezen en delen (OvD-politie 2007), Diversiteit bij de politie (2009), Informatie-gestuurde politie (2009), Risicovolle aanhoudingen (2012) en Betrouwbaarheid van een aantal belangrijke cijfers van de politie (2013).

De kwaliteit van de politiedocent verdient de aandacht

Om het hoofd te kunnen bieden aan de veranderende scholingsbehoefte, heeft het politieonderwijs een kwalitatief stevig docentenkorps nodig. Het is de docent die politiestudenten helpt bij het verwerven en verwerken van kennis en vaardigheden. Deze docent moet hier voldoende voor toegerust zijn. Met de wetswijziging gaat een docentenkorps dat nog niet op het gewenste niveau is over van de PA naar de NP. Het is aan de NP als nieuwe werkgever om hier een inhaalslag te maken.

Ook hier moeten de voorwaarden voor implementatie in het oog worden gehouden

De NP heeft de ambitie om het praktijkleren binnen de politie uit te breiden. De Inspectie vindt het wenselijk en noodzakelijk om kritisch te blijven ten opzichte van het toepassen van theoretische principes. Het valt de Inspectie op dat er in de discussie rond meer praktijkgericht leren, niet wordt gesproken over de leer- en verbeterpunten uit het huidige werkend leren in de politiecontext. De kwaliteit van het leren op de werkvloer kan alleen worden geborgd als er sprake is van een goede leeromgeving. De Inspectie ziet dat de leeromgeving die de NP momenteel biedt voor verbetering vatbaar is. Dit houdt verband met de cultuur van de NP als organisatie. De Inspectie zag tot nu toe weinig sturing vanuit de NP die medewerkers stimuleert om te leren.

Bijlage Lijst van gebruikte begrippen en afkortingen

BaP	Bachelor of Policing
BPZ	Basis politiezorg
Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar
CvB	College van Bestuur
DGPol	Directoraat-Generaal Politie, ministerie van Veiligheid en Justitie
DJI	Dienst Justitiële Inrichtingen
FINEC	Financieel-economisch rechercheren
HOvJ	Hulpofficier van Justitie
HOvJ V	Hulpofficier van Justitie in het vreemdelingendomein
Inspectie	Inspectie Veiligheid en Justitie
KC-taken	Korpscheftaken
Klpd	Korps landelijke politiediensten
KMar	Koninklijke Marechaussee
LFNP	Landelijk Functiegebouw Nederlandse Politie
MCI	Master of Criminal Investigation
NP	Nationale politie
OBT	Operationele Begeleiding en Training, een afdeling van de NP
PA	Politieacademie
Profcheck	Door de PA ontwikkelde online games waarmee politieambtenaren hun vakkennis kunnen bijhouden
PDCA	Plan, do, check, act, een cyclus van vier activiteiten
POR	Politieonderwijsraad
VenJ	Veiligheid en Justitie
VtsPN	Voorziening tot samenwerking Politie Nederland
Wwm	Wet wapens en munitie
Wpbr	Wet particuliere beveiligingsorganisaties en recherchebureaus